

Ta projekt je sofinanciral Pravosodni program Evropske Unije (2014-2020).

Vsebina tega dokumenta predstavlja izključno avtorjeva stališča, zanjo pa je odgovoren le avtor. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami, ki jih vsebuje ta dokument.

Harmonizirane smernice za pravosodne organe in uporabnike

Na podlagi odgovorov partnerjev, ki sodelujejo pri projektu SCAN (UNINA, HEC PARIS, VUB, UL, VU, ADICONSUM) izdaja LUISS naslednje smernice za pravosodne organe in uporabnike, katerih namen je spodbuditi enotno uporabo ESCP (European Small Claims Procedure - v prevodu: Evropski postopek v sporih majhne vrednosti) pri pristojnih sodiščih v različnih državah članicah.

A. Pobude namenjene spodbujanju ozaveščenosti, uporabe in poznavanja evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

1. Organiziranje izobraževalnih dogodkov za sodnike, odvetnike in potrošnike, ne le v zvezi s postopkom v sporih majhne vrednosti, ki poteka na podlagi ESCP (European Small Claims Procedure – v prevodu: Evropski postopek v sporih majhne vrednosti), temveč tudi v zvezi z digitalizacijo, uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev in prevajalskimi storitvami.

Rezultati, ki so bili zbrani v sklopu projekta SCAN, jasno nakazujejo, da je redka uporaba ESCP v veliki meri posledica slabega poznavanja postopka. Sodniki, odvetniki in potrošnika združenja ne vedo vedno, za katere primere in v kakšnem obsegu se uredba uporablja. Posledično so le nekatera sodišča seznanjena s postopkom, stranke pa se pogosto raje poslužujejo uporabe nacionalnega prava.

2. Vključitev Uredbe št. 861/2007 v učni načrt pravnih fakultet, v okviru predavanj civilnega procesnega prava, prava EU, varstva pravic potrošnikov, zasebnega prava ali gospodarskega prava.

Nekateri partnerji projekta SCAN menijo, da bi bilo potrebno študij ESCP vključiti v učni načrt pravnih fakultet. Ta ukrep bi lahko po njihovem mnenju povečal ozaveščenost in poznavanje ESCP, ne da bi pri tem nastali dodatni stroški, povezani z organizacijo seminarjev ali drugih dogodkov namenjenih diseminaciji informacij o ESCP. Nenavsezadnje so tudi sami študentje prava (ta kategorija lahko vključuje tudi študente ekonomskih in političnih ved, ki se ukvarjajo s potrošniškim pravom ali civilnim postopkom) potrošniki in potencialni uporabniki ESCP, ki bi jim študij ESCP koristil.

3. Spodbujanje medorganizacijskih delavnic in usposabljanj na sodiščih pristojnih za ESCP

Nekateri partnerji projekta SCAN menijo, da bi bilo koristno organizirati seminarje in dogodke namenjene informiranju uporabnikov, potrošnikov in odvetnikov, kot tudi sodnikov in

Ta projekt je sofinanciral Pravosodni program Evropske Unije (2014-2020).

Vsebina tega dokumenta predstavlja izključno avtorjeva stališča, zanjo pa je odgovoren le avtor. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami, ki jih vsebuje ta dokument.

administrativnega osebja na sodiščih pristojnih za ESCP. Ti dogodki bi morali postati del običajnih usposabljanj, ki so predpisana za odvetnike, sodnike in administrativno osebje, za udeležbo na teh dogodkih pa bi bilo potrebno dodeliti ustrezno število kreditnih točk, podobno kot to velja za ostala usposabljanja.

4. V pravnem sistemu vsake države članice si je treba resno prizadevati za spodbujanje digitalizacije komunikacijskih storitev na sodiščih, ki so pristojna na podlagi Uredbe št. 861/2007.

Velika večina partnerjev, ki so člani konzorcija SCAN, predlaga, da bi se moralo kot obveznost sodišč določiti sprejemanje elektronskih obrazcev ter da bi se s tem povezano zagotovila ustrezna tehnična infrastruktura, ki bi omogočala njihovo tehnično obdelavo. Vsaka država članica bi morala pristojnim sodiščem dodeliti sredstva, ki so potrebna za učinkovito uporabo ESCP. To bi omogočilo opremljenost sodišč s tehnološkimi orodji in specializiranim osebjem, kar je potrebno za izvajanje ESCP prek spletnih zaščitene IT platform in videokonferenc.

5. Sodišče, ki je pristojno na podlagi uredbe ESCP, mora zagotoviti potrebno opremo in usposabljanje osebja za spodbujanje digitalizacije.

Partnerji konzorcija SCAN menijo, da pomanjkanje elektronske opreme in infrastrukture, ki omogoča povezovanje, predstavlja veliko oviro za uporabo ESCP na sodiščih. Predlagajo, naj nacionalni organi sprejmejo (resen) program, ki bo spodbujal k digitalizaciji sodne dvorane, s tem pa se bo mogoče izogniti visokim stroškom in dolgotrajnemu postopku, ki je posledica fizičnega zaslišanja v sporih majhne vrednosti. Predlagajo tudi spremembo uredbe na način, da bi ta izrecneje zahtevala od sodišč, da uporabljajo elektronske pripomočke.

6. V sklopu ESCP bi bilo potrebno harmonizirati pravila o elektronskem vlaganju in e-dokazih. Sodniki bi morali biti opremljeni z ustreznimi orodji za sprejemanje e-dokazov in za e-vlaganje (namesto da sprejemajo zgolj dokumente in spise, ki so poslani po navadni pošti ali osebno dostavljeni, kot se v nekaterih državah dogaja).

Veljavna pravna pravila v vsaki državi članici in izkušnje vsakega od partnerjev konzorcija SCAN o uporabi e-vložitve in e-dokazov se bistveno razlikujejo. V nekaterih državah morajo sodišča kljub svojim zadržkom sprejeti e-dokaze; v drugih državah je uporaba e-dokazov ali e-vlaganje za zahtevke po ESCP izključeno, ker pristojno sodišče nima potrebnih orodij.

7. Vsaka država članica bi morala sodbe, ki so bile izdane na podlagi uredbe ESCP, naložiti na javni spletni portal, kar bi omogočalo širjenje najboljših praks na področju sporov majhne vrednosti.

Partnerji konzorcija SCAN predlagajo oblikovanje spletnega portala, ki bo omogočal dostop do vseh sodb v državah članicah, ki bodo izdane na podlagi uredbe ESCP. Ta portal bo olajšal sodiščem dostop do odločb izdanih na podlagi ESCP in pomagal priti do informacij povezanih s potencialno rešitvijo postopkovnih in materialnopravnih vprašanj.

8. Ustvariti posebno spletno mesto, kjer bodo zbrane vse koristne informacije v zvezi z uredbo ESCP na enem mestu ali povečati poznavanje portala e-Justice (e-pravosodje).

Ta projekt je sofinanciral Pravosodni program Evropske Unije (2014-2020).

Vsebina tega dokumenta predstavlja izključno avtorjeva stališča, zanjo pa je odgovoren le avtor. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami, ki jih vsebuje ta dokument.

Raziskava kaže, da uporabniki, potrošniki in odvetniki ne poznajo dovolj dobro evropskega portala e-pravosodja in tako še vedno menijo, da ni enostaven za prebrati in razumeti. Zaradi tega se Komisiji predlaga, da bi bilo potrebno narediti portal e-pravosodja bolj dostopen svojim uporabnikom.

B. O uporabi Uredbe EU št. 861/2007: pomoč uporabnikom; preglednost postopka in vloga sodnika

1. Zagotavljanje učinkovitega izvajanja 11. člena uredbe ESCP ter skrb za ustanovitev ali povečanje vloge informacijske pisarne (v državah, kjer že obstajajo oblike pomoči državljanom), ki nudi pomoč uporabnikom.

Čeprav nekatere države, ki so zastopane v konzorciju SCAN, že zagotavljajo določeno obliko brezplačne pomoči državljanom skladno z 11. členom ESCP, partnerji menijo, da bi bilo treba zagotoviti učinkovitejše izvajanje določil tega člena. Po eni strani partnerji predlagajo, da bi se v razvoj in izvajanje pomoči uporabnikom z zbiranjem in obdelavo obrazcev vključilo notarje; po drugi strani pa predlagajo vzpostavitev interaktivnega in večjezičnega spletnega mesta, ki bi uporabnike (vključno s sodniki) vodilo po korakih ter jim nudilo svetovanje v zvezi s splošnimi vprašanji ter vprašanji vezanimi na njihov primer.

2. Povečati preglednost stroškov postopka v sporih majhne vrednosti, z vzpostavitvijo tabele, ki bi vsebovala vse vrste stroškov in razvoj elektronskega kalkulatorja stroškov na evropskem portalu e-pravosodje.

Večina partnerjev konzorcija SCAN meni, da je treba zagotoviti pregleden in enostaven dostop do informacij o stroških ESCP. Kljub objavi „Sodne takse v zvezi z evropskim plačilnim nalogom“ na portalu e-pravosodje, portal še vedno nima potrebnih informacij o stroških ESCP v državah članicah.

To nejasnost bi lahko rešili z oblikovanjem standardne tabele stroškov za vse države članice in z oblikovanjem elektronskega kalkulatorja, ki bi bil na voljo na portalu e-pravosodje. Tožnik bi lahko vanj vnesel ime države članice in zneske terjatev, pri čemer bi v trenutku dobil informacijo o tem koliko znašajo takse ter na kakšen način jih mora plačati.

3. Razjasnitev, da merila, ki določajo največjo vrednost zahtevkov na podlagi uredbe ESCP, ne vključujejo obresti, stroškov in izplačil, kljub morebitnim drugačnim določbam nacionalne zakonodaje.

Merila za določitev največje vrednosti zahtevkov po uredbi ESCP, se precej razlikujejo od meril, ki jih določa domača zakonodaja mnogih držav. Zato je pomembno pojasniti, da je treba kljub morebitnim različnim domačim merilom izračunati vrednost terjatev po ESCP brez obresti, stroškov in izplačil.

4. Vzpostavitev posebnega prevajalskega centra na ravni EU, ki bi bil na voljo vsem državam članicam, ali skupne spletne prevajalske platforme, ki bi si jo delile vse države članice.

Po mnenju partnerjev konzorcija SCAN, je ena glavnih ovir za uporabo ESCP obveznost prevajanja odgovorov, ki se vpisujejo v predpisane obrazce ESCP ter obveznost predložiti prevedene dokaze. Iz tega razloga bi bilo treba ustanoviti oz. določiti prevajalski center, ki bi bil namenjen strankam. Pri tem je treba upoštevati, da je ustanovitev prevajalskega centra v vsaki državi članici predraga, zato bi

Ta projekt je sofinanciral Pravosodni program Evropske Unije (2014-2020).

Vsebina tega dokumenta predstavlja izključno avtorjeva stališča, zanjo pa je odgovoren le avtor. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami, ki jih vsebuje ta dokument.

bilo bolje ustanoviti samo en prevajalski center na evropski ravni za vse države članice oziroma vzpostaviti skupno spletno prevajalsko platformo, ki bi bila namenjena vsem državam članicam.

5. Dati strankam možnost, da podajo odgovore in dokaze v postopku ESCP v številnih jezikih.

V kolikor je skupni prevajalski center težko zagotoviti, bi morale države članice povečati število jezikov, v katerih lahko stranke oddajo izpolnjene obrazce in dokaze v postopkih, ki tečejo na podlagi ESCP.

6. Sodišča bi morala spodbujati uporabo alternativnega reševanja sporov (v nadaljevanju ARS) ali spletnega reševanja sporov (v nadaljevanju SRS) v primerih ESCP na način, da bi stranke povabili k tovrstni uporabi.

Partnerji konzorcija SCAN potrjujejo, da v postopkih, ki potekajo zaradi sporov majhne vrednosti, niso vzpostavljene povezave z ARS ali SRS. Kljub namenu Evropske komisije, da bi spodbudila sodišča k prizadevanju, da se doseže poravnava med strankami¹, ni nobenih posebnih usmeritev, kako naj bi se ta poravnava dosegla in s kakšnimi sredstvi. Ob upoštevanju, da ARS in/ali SRS predstavljata dobro uveljavljena mehanizma za izvensodno pomoč strankam pri reševanju spora; vključitev ARS / SRS v proces ESCP bi lahko močno spodbudila učinkovitost tega postopka. Pristojna sodišča imajo zato pomembno vlogo pri spodbujanju strank k uporabi ARS / SRS.

Nazadnje, da bi povečali uporabo ARS ali/in SRS v postopkih ESCP, bi lahko Uredba določala (kot je to določeno v členu 91/ (1) italijanskega zakonika o pravnem postopku; in, čeprav z nekaterimi razlikami, v Angliji v določilu 44.3 (4) civilnega postopka), če sodnik sprejme odločitev v zadevi v obsegu, ki ni večji od tistega, kar bi stranka lahko dosegla na podlagi sporazuma, lahko sodnik dosodi, da je stranka, ki je predlog zavrnila, dolžna poravnati stroške izdaje sodbe.

C. Nadaljnji predlogi

1. Določitev posebnega in poenostavljenega pritožbenega postopka po ESCP, ker se pritožbeni postopki, ki jih določajo nacionalne zakonodaje držav članic med seboj bistveno razlikujejo.

Kot je že bilo pojasnjeno v smernicah namenjenih oblikovalcem politike, je odločitev o tem, ali obstaja možnost pritožbe zoper sodbo ESCP odvisna od nacionalnih zakonodaj. Iz navedenega razloga se svetuje poenostavitev in podrobno oblikovanje postopkovnih pravil v zvezi s pritožbo glede sodbe izdane na podlagi ESCP.

2. Imenovanje enega ali pa nekaj nacionalnih sodišč, ki bodo pristojna za postopke ESCP v vsaki državi članici. Ob tem morajo biti na voljo orodja za telekonference, kar strani strank omogoča, da se ne rabi fizično obračati na sodišče.

---

¹ V skladu s čl. 12 (3) Uredbe št. 861/2007 in čl. 23 Uredbe 2015/2421.

Ta projekt je sofinanciral Pravosodni program Evropske Unije (2014-2020).

Vsebina tega dokumenta predstavlja izključno avtorjeva stališča, zanjo pa je odgovoren le avtor. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami, ki jih vsebuje ta dokument.

Kot je

razloženo v smernicah namenjenih oblikovalcem pravil, partnerji konzorcija SCAN predlagajo, da se za izvajanje uredbe ESCP v vsaki državi članici imenuje le eno ali pa nekaj nacionalnih sodišč, ob tem pa mora biti digitalizacija na visoki ravni. Iz navedenega razloga partnerji konzorcija SCAN predlagajo, da se Uredba št. 861/2007 spremeni tako, da se za dodeli pristojnost v zvezi z ESCP funkcionalno specializiranim oddelkom domačih sodišč.

3. Uvedba izrecne določbe v ESCP, ki omogoča skupinske tožbe.

Zakonodaja s področja varstva potrošnikov se med državami članicami razlikuje. Tako se lahko v nekaterih državah skupinska tožba uporablja kot učinkovito zakonodajno orodje za izboljšanje dostopa do pravnega varstva potrošnikov pri čezmejnih sporih majhne vrednosti. V drugih državah je ta možnost izključena, ker je pristojnost sodišč za odločanje o skupinskih tožbah in za presojo zahtevkov po ESCP različna; poleg tega v nekaterih primerih uporabo skupinskih tožb v sporih majhne vrednosti otežuje zapletenost nacionalnega postopka, ki ureja skupinske tožbe.

6. UVODNI PRIROČNIK PO ESCP V DESETIH TOČKAH

6.1. UVOD

Na podlagi Intervjujev, vprašalnikov in drugega gradiva, zbranega v zvezi z evropskim postopkom v sporih majhne vrednosti, partnerji konzorcija SCAN predlagajo naslednji »Uvodni priročnik po ESCP v desetih točkah«, ki je usmerjen k povečanju ozaveščenosti, lažjemu dostopu in spodbujanju uporabe ESCP.

Ta vodnik v desetih točkah povzema glavne značilnosti in bistvena pravila ESCP, zato lahko postane koristno informativno orodje uporabnikom za boljše razumevanje ESCP.

6.2. UVODNI PRIROČNIK PO ESCP V DESETIH TOČKAH

1. Evropski postopek v sporih majhne vrednosti – kratica ESCP (Evropska uredba št. 861/2007, spremenjena z Evropsko uredbo 2015/2421) velja za vse evropske države članice, razen za Dansko, za katero uredba ni zavezujoča.

ESCP je alternativni postopek domačemu civilnemu postopku, ki se uporablja v vsaki državi članici. S tem ESCP ponuja možnost državljanom, da rešijo čezmejne spore hitro in z nizkimi stroški. V evropskem kontekstu spada ESCP v del pravosodnega sektorja, ki je usmerjen k sodelovanju. Kot instrument, ki omogoča vzpostavitev enotnega postopka v sporih majhne vrednosti, je potreben za pravilno delovanje notranjega trga EU.

Postopek v sporih majhne vrednosti ima pomembne prednosti, kot so hitrost, enostavnost, možnost uporabe sodobnih tehnologij za odpravo geografske oddaljenosti med strankama, izvršljivost odločbe v različnih državah članicah in zmanjšanje stroškov.

2. Postopek ESCP velja za čezmejne civilne in gospodarske spore, katerih vrednost ne presega 5.000 EUR.

Ta projekt je sofinanciral Pravosodni program Evropske Unije (2014-2020).

Vsebina tega dokumenta predstavlja izključno avtorjeva stališča, zanjo pa je odgovoren le avtor. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami, ki jih vsebuje ta dokument.

Spor je

„čezmejni“, če ima vsaj ena od strank (tožnik ali tožena stranka) stalno ali začasno prebivališče v drugi državi članici EU, kot je država članica, kjer je pristojno sodišče. Najvišjo **vrednost** spora, za katerega se uporablja uredba (**5.000 EUR**), je treba izračunati brez obresti, stroškov in odškodnine.

Izraz "**civilne in gospodarske zadeve**" v ESCP ni opredeljen in ga ni mogoče določiti s pomenom, določenim v katerem koli pravnem sistemu. Namesto tega mu je treba dati avtonomen pomen, ki izhaja iz ciljev in sistema zakonodaje EU. Na splošno velja, da obstaja razlika med civilnimi zadevami na eni strani in zadevami javnega prava na drugi strani; zato po mnenju Sodišča EU zadeve ni treba šteti za "civilno ali gospodarsko", če gre za spor med javnim organom in zasebnikom, ko ta deluje v okviru javne oblasti (acta iure imperii).

Vendar nekaterih sporov ni mogoče rešiti na podlagi uredbe ESCP. Iz področja uporabe uredbe so izvzeti zlasti spori glede naslednjih zadev: status in sposobnost fizičnih oseb; zakonski in družinski odnosi; nasledstva; stečajni in drugi insolvenčni postopki; socialna varnost; arbitražna; delovno pravo; osebnostne pravice; zakupi.

3. Pravni postopek, določen v ESCP, se vodi v **pisni obliki**. To zagotavlja poenostavitev in celovitost postopka, zaslišanje pa poteka izjemoma.

Zaslišanje je določeno izključno v primeru, kadar sodišče ne more izdati sodbe na podlagi pisnih dokazov ali če zaslišanje zahteva ena od strank; zahteva strank je predmet presoje sodišča. To lahko zahtevo zavrne, če ugotovi, da obravnava ni potrebna.

V preostalih primerih, ko je morda potrebno ali primerno opraviti zaslišanje, je mogoče uporabiti tehnologijo za komunikacijo na daljavo, kot sta videokonferenca ali telekonferenca. S tem se zagotovi popolna dostopnost postopka.

4. Obrazec z zahtevkom je treba poslati sodiščem države članice, ki so **mednarodno pristojna za odločanje o primeru na podlagi prava EU. Domača pravila vsake države članice nato določijo, katero sodišče na njenem ozemlju je pristojno za obravnavo primera.**

Pravila za določitev držav članic z mednarodno jurisdikcijo so določena predvsem v Uredbi EU št. 1215/2012. To pomeni, da je za ugotovitev, kateremu sodišču je treba poslati zahtevek, treba ugotoviti, ali terjatev izhaja iz pogodbene obveznosti ali nepogodbene obveznosti - kot je obveznost, ki izhaja iz krivde ali malomarnosti toženca, ki je tožniku povzročila izgubo, poškodbo ali škodo.

Ko je identificirana država članica, ki je mednarodno pristojna, je treba določiti sodišče, ki je lokalno pristojno. Vsaka država članica je navedla notranje sodišče, ki je pristojno za odločanje o sporih majhne vrednosti. To sodišče je enostavno najti na evropskem portalu e-pravosodje.

5. Postopek poteka, **ne da bi stranke potrebovale pomoč odvetnika**. Tako bi lahko tožnik in toženec sodelujeta v postopku samostojno, brez odvetnika. Neobvezna narava pravne pomoči pomeni znatno znižanje stroškov, ki bi strankam sicer nastali za rešitev spora.

Podatke o ESCP in praktično pomoč pri izpolnjevanju obrazcev morajo zagotoviti države članice. Prav tako je mogoče preko portala EU e-pravosodje, najti vse bistvene informacije za začetek postopka.

6. Prvi korak, za začetek postopka v sporih majhne vrednosti, je izpolnitev spletne različice »**OBRAZCA A**«, ki je na voljo na portalu e-pravosodje. Standardni obrazec je treba izpolniti v jeziku

Ta projekt je sofinanciral Pravosodni program Evropske Unije (2014-2020).

Vsebina tega dokumenta predstavlja izključno avtorjeva stališča, zanjo pa je odgovoren le avtor. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami, ki jih vsebuje ta dokument.

sodnika, ki je pristojen za obravnavo. Obrazci so sestavljeni na jasn in razumljiv način, tako da jih je mogoče izpolniti brez pomoči odvetnika. Tožnik mora obrazcu A priložiti vsa ustrezna dokazila in jih poslati pristojnemu sodišču.

V 14 dneh po prejemu obrazca, mora sodišče toženi stranki poslati kopijo skupaj z obrazcem za odgovor. Toženec ima na voljo 30 dni, da odgovori na tožbo. To stori tako, da izpolni obrazec za odgovor (»**obrazec C**«). Kopijo kateregakoli odgovora mora Sodišče poslati tožniku v 14 dneh po prejemu.

Obrazec z zahtevkom in obrazec z odgovorom je treba predložiti v jeziku sodišča, pristojnega za obravnavo primera. Enako velja tudi za opis dokazil.

7. ESCP je **hiter postopek**, ki se običajno konča v nekaj mesecih. Dejansko mora pristojno sodišče v 30 dneh po prejemu odgovora tožene stranke (če ga ta sploh poda) izdati sodbo v sporu majhne vrednosti, pisno zahtevati nadaljnje podrobnosti od vsake stranke ali pa pozvati stranke na ustno obravnavo.

8. **Stroške vložitve zahtevka** ureja nacionalna zakonodaja pristojnega sodišča. V večini držav članic, sodišča za sprejem zahtevka v skladu z ESCP zaračunavajo pristojbino, zahtevka pa ne obravnavajo, dokler pristojbina ni plačana. Informacije v zvezi s pristojbinami so na voljo na lokalnih spletnih straneh in prek portala e-pravosodje. Kljub vsemu, skladno s 15. (a) členom ESCP, morajo biti pristojbine sorazmerne in ne višje od tistih, ki se zaračunavajo v okviru primerljivih domačih postopkov.

9. Na zahtevo ene od strank, mora sodnik poleg sodbe izdati tudi potrdilo („**OBRAZEC D**“). Sodba s tem potrdilom je priznana in jo je mogoče nemudoma izvršiti v kateri koli državi članici, brez nadaljnjih formalnosti. Edini razlog zaradi katerega se lahko doseže zavrnitev izvršbe v drugi državi članici je, če je ta ista sodba nezdržljiva z drugo obstoječo sodbo med istima strankama. Izvršba poteka v skladu z nacionalnimi pravili in postopki države članice, v kateri se zahteva izvršitev sodbe.

10. Sodbo je, skladno z 18. členom ESCP, mogoče **preizkusiti**, kadar je bila odločba izdana v izjemnih primerih. To je mogoče, kadar je izid odločbe napram toženi stranki v korist tožnika, ali pa če je tožena stranka vložila nasprotno tožbo, sodišče pa je izdalo sodbo, ki ni v korist tožnika.

Možnost pritožbe zoper sodbo, je odvisna od nacionalne zakonodaje države članice, v kateri je sodba izdana. Če je na voljo pritožba, veljajo ista pravila, kot so veljala za prvotni postopek, tudi za pritožbo. Informacije o tem, ali je na voljo pritožba, in katero sodišče je zanjo pristojno, so razvidne na portalu e-pravosodje.

Določbe 10. člena o pravnem zastopanju veljajo za postopke preizkusa sodbe, ne pa tudi za vse pritožbene postopke, ki jih ureja nacionalna zakonodaja vsake države članice. V pritožbenih postopkih se v nekaterih primerih lahko zahteva zastopanje odvetnika.